עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פ"ו מהלכות מירות הלכה עו:
יח ב מיי' שם הל' יב:

ורבי ביום ההוא למה לי. דממילא ידעינן דאשמיני קא"ל: **אע"פ** שלא הביא קרבנותיו. דפשטיה דקרא משמע דלא חייל עליה מירות עד שיכפר בעולה ובחטאת דכתיב בקרא [קודם] וקדם ראשו והשאת אחי יהורא דביום ההוא" לאשמועינן דחייל עליה מירות ביום אור תורה אור

"ביום ההוא" למה לי-אם אינו ענין לשמיני תנהו ענין לשביעי ורבי נמי הכתיב "ביום ההוא"? אמר לך רבי ההוא להכי הוא דאתא לומר לך אע"פ שלא הביא קרבנותיו, ורב חסדא מאי דוחקיה לאוקמיה, ר' יוסי ברבי יהודה לוקמה כגון דנטמא ורוחויא בליל שמיני ורבי היא, מדלא מוקים לה כרבי לימא קסבר *ליליא לאו מחוסר זמן הוא? אמר רב אדא בר אהבה *הא בהא תליא: אי אמרת ליליא מחוסר זמן אימת מיחזי למרבן לצפרא, נזירות נמי לא חיילא עד צפרא, אי אמרת ליליא אינו מחוסר זמן, נזירות מתרה חיילא מאורתא:

(ח) (גופא) נטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי אינו מביא אלא קרבן אחד, נטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני מביא קרבן על כל אחד ואחד; מתחיל ומונה מיד "דברי ר' (אליעזר) וחכ"א *קרבן אחד על הכל עד שיביא הטאתו. הביא חטאתו ונטמא, והביא חטאתו ונטמא מביא קרבן על כל אחד ואחד. *הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה *ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר כשם שחטאתו עיכבתו (ב) כ"ב) אשמו מעכבו בשלמא לרבי (אליעזר) אמר קרא "וקדש את ראשו ביום ההוא" אע"פ שלא הביא קרבנותיו, ורבנן דהוא אע"פ שלא הביא אשמו, דורון בעלמא הוא, מאי טעמייהו דרבנן? דתניא "והזיר לה' את ימי נזרו והביא כבש בן שנתו לאשם" מה *ת"ל, לפי שמצינו שכל אשמות שבתורה שהן מעכבין יכול אף זה מעכבן? ת"ל

"ביום ההוא" למה לי. דממילא ידעינן דאשמיני קא"ל: **אע"פ** שלא הביא קרבנותיו. דפשטיה דקרא משמע דלא חייל עליה מירות עד שיכפר בעולה ובחטאת דכתיב בקרא [קודם] וקדם ראשו והשאת אחי יהורא דביום ההוא" לאשמועינן דחייל עליה מירות ביום שמיני אע"פ שלא הביא קרבנותיו: **לוקמה** כרבי וכגון שנטמא בליל שמיני. דחייל עליה מירות קודם הבאת קרבנותיו ול"ע [דחזא], פי' כיון [דמרבינן] לרבי ביום השמיני =אע"פ שלא הביא קרבנותיו, א"כ גם בליל שמיני חייל עליה מירות ושייך ליום שמיני ומעתה לא למתני' כרבי דנטמא בליל ח' דכיון דחייל עליה מירות, מונעת הקרבה, יש כאן ומ"מ פוטר עלמו בקרבן אחד, לפי שלא יצא שעה אחת הראויה להביא קרבנותיו דאין מקריבין קרבנות בלילה מ"מ יוצא מידי חובה, אבל לא מצינו לה הכי ימא קסבר ליליא-לאו מחוסר זמן הוא, ולא לענין שיוכל להקריבו בלילה אלא דחבינן ליה ליומא לשעה שראוי להקריב קרבנותיו ולא יפטר בקרבן טומאה אחד: **הא** בהא תליא. ולא מצי אמרת כרבי: **דה"ג** אי אמרת ליליא מחוסר זמן אימת מיחזי למרבן לצפרא נזירות נמי לא חיילא עד צפרא דכפר וקדש כתיב בשעה שראויה להביא קרבן חייל עליה נזירות טהרה כי נטמא בלילה לא הוי טומאה הרבה אלא טומאה אריכתא ואי קסבר לילה לאו מחוסר זמן להתחיל בשעה שראויה להקריב בלילה נזירות נמי חייל מתמתה ומיתייב קרבן טומאה על כל אחת ואחת: **איתי** ספרים דגרסי ביה נופא כטמא בשביעי כו' ולא גרסינן דבכולה הש"ס לא גרסינן גופא אלא כשהש"ס הביא מימרא לא ברייתא תחילה ומייתי לותה אגב גרירא אז חוזר ואומר גופא לפרש המימרא או הברייתא אבל ברייתא לא הביא הש"ס כלל לעיל אלא מלישנא דהש"ס לעיל דקאמר אלימא שנטמא בשביעי: **אינו** מביא אלא קרבן אחד. אע"ג דס"ל דחייל עליה נזירות טהרה משביעי כיון דנטמא עד שלא האיר השמיני שעה הראויה להביא קרבנותיו עפר בקרבן אחד על עומאותיו הרבה אבל כשנטמא בשמיני וחזר ונטמא בח' כיון שיצא לשעה הראויה להביא קרבנותיו מביא קרבן על כל אחד ואחד: **מתחיל** ומונה מיד דברי ר' אליעזר וכו'. לכאורה הוה משמע דמתחיל מנין נזירות טהרה שלו בשמיני *אלא אי אפשר לומר כן דאי לא חייל עליה נזירות טהרה שלו אלא בשמיני א"כ נטמא בשמיני לא סותר אלא יום אחד ולא הוה מתחייב קרבן טומאה לרבי אליעזר [כדתנן] במתני' ר"ש אומר לא [בו] ביום, אלא מתחיל ומונה מיד בשביעי דאז חייל עליה נזירות טהרה מכי הזה וטבל (מכי הזה וטבל) וכי נטמא בשמיני סותר ב' ימים ומתחייב שפיר בקרבן (ב) טומאה לרבי אליעזר: **וחכ"א** קרבן אחד על הכל עד שיביא חטאתו כו'. רבנן סברי להו דלא חייל נזירות טהרה עליה עד שיביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה נזירות טהרה חטאתו אינו מטהר אלא חטאתו אחד מהללו ע"ז שני תורים שמביא אחד לחטאת שאם נטמא קודם שהביא חטאתו אינו מביא אלא קרבן טומאה אחד אבל אם הביא חטאתו ולא הביא אשמו כבר בן שמנו לאשם מונה לנזירות ימי טהרה: **כך אשמו מעכבו**. אלא יתחיל למנות עד שיביא אשמו: **בשלמא לר' אליעזר**. דאמר מתחיל ומונה מיד: **אע"פ שלא הביא קרבנות**. כ) מתחיל למנות מבו ביום ולרבנן אתא ליה ההוא אע"פ שלא הביא את אשמו: **אע"פ שלא הביא עולה**. שראחד לעולה ובלבד שהביא אשמו וחטאתו מתחיל למנות: **משום עולה לא** (ד) ג) מ) **אבעיא**. דהיא לא תליא לא משום עולה אלא משום מירות אלא לדורון בעלמא: מ) **כל האשמות שבתורה מעכבין**. כדאמרינן (ינמות דף עד:) הביא כפרתו אוכל בקדשים: ת"ל

ורב חסדא מאי דוחקיה לאוקמיה כרבי יוסי ברבי יהודה לוקמה (ג) כרבי. ומשכחת ה) לה דאית בהו טומאות הרבה: **כגון דטמא בליל שמיני**. כלומר דנטמא בליל שמיני והאי דאמר לחזיא לאו דוקא הכא אלא לחידוי ב) דנקיט לה במס' כריתות נקטיה להכא וחזר ונטמא בליל שמיני דטומאות הרבה איכא מכיון דנטמא בליל ח' וחיילא עליה טהרה ואיכו חייב עליהן אלא קרבן אחד לפי שעדיין לא הגיע יום שמיני ג) שהיתה שעה הראויה להביא בה קרבן: **ומדלא מוקים לה**. רב חסדא בכה"ג ואליבא דרבי היפשוט מינה דאית ליה לרב חסדא דליכה לאו מחוסר זמן הוא ד) דאם נטמא בליל שמיני הוה כנטמא ביום שמיני דנטמא בשעה הראויה להביא קרבן אע"ג דאיכו קרבן עד למחר. ומדלא מוקי לה הכי ש"ס קסבר ליליא לאו מחוסר זמן דכל דבר שזמנו ביום מתחלת הלילה יש לו דין היום אע"פ שאינו מביא קרבן בלילה הילכך מביא ב' קרבנות: הא בהא תליא. כלומר לא מצית למפשט דלילה לאו מחוסר זמן הוא מדלא אוקמא כר' דאמי' אי לילה מחוסר זמן לא מצי לאוקמה כר' דאי אמרת לילה מחוסר זמן אימת מיחזי לקרבן נזיר מצפרא מהרת נמי לא חיילא עד צפרא דוכפר וקדש את ראשו בשעה הראויה להביא קרבן חייל עליה נזי' מהרה וכי נטמא בלילה מוטמא אריכתא הוא. ואי אמרת לילה לאו מחוסר זמן נזי' מהרה הלה מאורתא וכי נטמא בלילה מביא קרבן על כל א' וא' כמו שנטמא ביום ח': **נופא נטמא** בו' וכו'. הך נופא לא הוי בשאר גופא שבתלמוד אלא שלשן נזיר משונה שהרי לא הביא ואת הברייתא לעיל אלא משום דרבי ורבי יוסי איירי לעיל בהך עניינא אמרי נופא: מתחיל ומונה מיד. פי' מיד בו' אחר שהוה ומבטל דס"ל דנזי' מהרה חיילא בו' כר' יוסי בר יהודה. וכן מוכח לקמן פ' כ"ג דתנן ואינו מתחיל למנות עד שיטהר ומיבעי' ליה בגמ' עד שיטהר בו' ומני ר"א היא. והאי דקים ליה לתלמוד הכי ולא בעי לפרושי מתחיל ומונה מיד בח' אע"פ שלא הביא קרבן לאפוקי מדרבנן דאמרי דאינו מביא קרבן על טומאתו ואינו מתחיל למנות עד שיביא חטאתו משום דר"א הוא דקאמר במתני' לא בו ביום דאם נטמא ביום ראשון לנזירותו אינו סותר א"כ ע"כ מדהביא קרבן על טומאתו שנטמא בח' צ"ל שהתחיל למנות נזירותו מאתמול ולקמן דקאמר ר"א היא הוה מצי למי' ר"י ברבי יהודה היא. וכן לעיל הוה מצי למימר ר"א הוא: ביום ההוא אע"פ שלא הביא קרבנותיו כלומר אע"פ שלא הגיע זמן הבאת קרבנותיו דהיינו משביעי וכדרדיש ר"י בר' יהודה לעיל. וארבע מחלוקות ר"י בר יהודה ור"א משביעי הוא דחיילא נזי' מהרה

פי' הרא"ש

ביום ההוא למה לי תנהו ענין לו'. כלומר ביום ההוא של תגלחתו: לוקמה כר' דקרי' ביה בלילי ח' דקרי' ביה מומאות הרבה דמתחיל' ליל ח' חלה עליו נזירות מהרה והדא קרבן הוא דמייתי דאכתי לא יצאת שעה שראוי להביא קרבן עד למחר. ומדלא מוקי לה הכי ש"ס קסבר ליילה לאו מחוסר זמן דכל דבר שזמנו ביום מתחלת הלילה יש לו דין היום אע"פ שאינו מביא קרבן בלילה הילכך מביא ב' קרבנות: הא בהא תליא. כלומר לא מצית למפשט דלילה לאו מחוסר זמן הוא מדלא אוקמא כר' דאמי' אי לילה מחוסר זמן לא מצי לאוקמה כר' דאי אמרת לילה מחוסר זמן אימת מיחזי לקרבן נזיר מצפרא מהרת נמי לא חיילא עד צפרא דוכפר וקדש את ראשו בשעה הראויה להביא קרבן חייל עליה נזי' מהרה וכי נטמא בלילה מוטמא אריכתא הוא. ואי אמרת לילה לאו מחוסר זמן נזי' מהרה הלה מאורתא וכי נטמא בלילה מביא קרבן על כל א' וא' כמו שנטמא ביום ח': נופא נטמא בו' וכו'. הך נופא לא הוי בשאר גופא שבתלמוד אלא שלשן נזיר משונה שהרי לא הביא ואת הברייתא לעיל אלא משום דרבי ורבי יוסי איירי לעיל בהך עניינא אמרי נופא: מתחיל ומונה מיד. פי' מיד בו' אחר שהוה ומבטל דס"ל דנזי' מהרה חיילא בו' כר' יוסי בר יהודה. וכן מוכח לקמן פ' כ"ג דתנן ואינו מתחיל למנות עד שיטהר ומיבעי' ליה בגמ' עד שיטהר בו' ומני ר"א היא. והאי דקים ליה לתלמוד הכי ולא בעי לפרושי מתחיל ומונה מיד בח' אע"פ שלא הביא קרבן לאפוקי מדרבנן דאמרי דאינו מביא קרבן על טומאתו ואינו מתחיל למנות עד שיביא חטאתו משום דר"א הוא דקאמר במתני' לא בו ביום דאם נטמא ביום ראשון לנזירותו אינו סותר א"כ ע"כ מדהביא קרבן על טומאתו שנטמא בח' צ"ל שהתחיל למנות נזירותו מאתמול ולקמן דקאמר ר"א היא הוה מצי למי' ר"י ברבי יהודה היא. וכן לעיל הוה מצי למימר ר"א הוא: ביום ההוא אע"פ שלא הביא קרבנותיו כלומר אע"פ שלא הגיע זמן הבאת קרבנותיו דהיינו משביעי וכדרדיש ר"י בר' יהודה לעיל. וארבע מחלוקות ר"י בר יהודה ור"א משביעי הוא דחיילא נזי' מהרה

[תגיגה עז: ושם נטמון]

[שבת קלט: וש"נ]

[לקמן יד.]

[פסחים נט. ע"ש ערכין כח. ע"ש]

*הפסוק בא לנזירות נזיר לא מקרי...

נוסחת הריב"ן

ה) לה כרבי: ב) דנקטו בה גני זיבה בפסחים: ג) שהיה: ד) מחוסר זמן הוא לקרבנה דליני שמיני נמי סוי שאם שראויה להביא קרבן ולא נטמא ביום שמיני מיתייב קרבן על כל אחת ואחת. ואשאר ליתא: ה) מתני' לקרבנה: ו) דכתיב בהו: ז) ואע"פ: ח) בכ"י כתוב כאן מה"ל וס"ג ומכ"ל קרבן אל' על הכל עד שיביא אשמו הביא אשמו ונטמא הביא אשמו ונטמא מביא קרבן על כל אחת ואחת הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה אין מתחילין כו' ואשאר ליתא. [וע"ע כי נלאה פ"ס]: ט) שתי: י) בכ"י כתוב כאן בזה"ל לפי שמיצינו בכל האשמות שבתורה שאין מעכבין כדאמרינן הביא כפרתו אוכל בקדשים כך אשמו מעכבו כו': כ) יחתיל: ל) לא בעיא מיעוטא דהא לא אתיא לא משום עולה ולא משום מירות כו': מ) בכ"י כתוב זה הדבור לעיל בכ"ל:

הגהות הב"ח

(א) גמ' חיילא מאורתא אבל רבנן נטמא בשביעי: (ב) שם כך אשמו מעכבו: (ג) רש"י ד"ה ורב וכו' ומשכחת לה לרבי דאית בהו טומאות הרבה כגון בליל שמיני וטמא בו' ולא הוה ל': (ד) ד"ה משום עולה לא בעיא מיעוטא דהא דעולה לא אתיא לא משום עולה ולא משום מירות:

הגהות הגר"א

[א] גמ' מלינזיר נמתק. (וכזה מ"ש לכ"מ שדתקו הכוס' בזה לגרסת דידן ר"ח): [ב] שם מלינזיר נמתק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה ומדלא מוקים לה וכו' אע"ג דאינו קרב עד היום המיל וכו' כ"ל: ב) תוד"ה מתחיל ומונה מיד דברי ר"ח וכו' מכי הזה וטבל וכי נטמא בשמיני וכו' ומתחייב שפיר בקרבן טומאה לר"ח כנ"ל:

גליון הש"ס גמ' הביא חטאתו. עיין לקמן דף מז ע"א תוד"ה וכוסרין: **תוס'** ד"ה מתחיל ומונה מיד כו' אלא מ"מ לומר כן. עי' לקמן ד' מד ע"א: